

Međurećje – Šoštanj – Šmartno pri Slovenj Gradcu (1941)

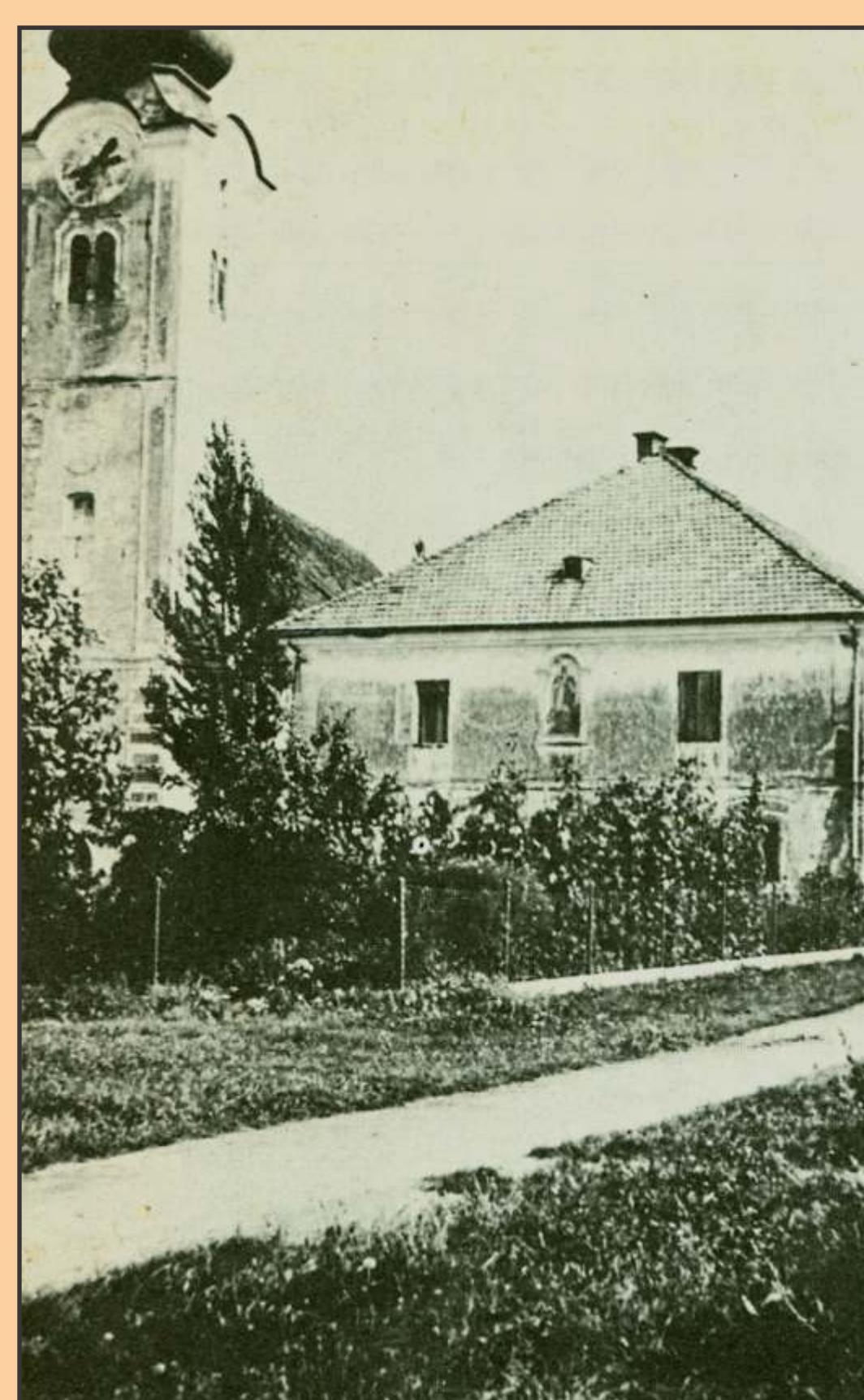
Še kot dijaka so Kajuha januarja 1941 poslali v Međurećje v Srbiji. Takratna oblast je tja internirala slovenske, bosanske in makedonske komuniste. Privedli so jih z vojaškimi vpoklici na »orožne vaje«. Kljub težkim pogojem je bilo v Međurećju življenje pestro. Interniranci so prirejali predavanja in kulturne večere in s tem preprečili poskuse zatiranja napredne misli. V to pestro politično in kulturno življenje se je vključil tudi Kajuh in nastopil s svojimi pesmimi na dveh takih prireditvah.

Ko je Nemčija 6. aprila 1941 napovedala vojno Jugoslaviji, je bil že doma. Takrat sta s priateljem Blažem Röckom - Bibo organizirala skupino prostovoljcev za jugoslovansko vojsko. Prišli so do zasavskih hribov, kjer jim je namero preprečil nemški napad. Nemci so presenetili vojaško neizurjeno skupino, ki se je razbežala. Kajuh se je, že prej bolan, pri begu čez skalovje poškodoval. Svoje priběžališče je našel na Platzerjevem kozolcu v Šoštanju.

Gestapovci so ponj ponovno prišli 28. aprila ter ga odpeljali v zapor v Šmartno pri Slovenj Gradcu. V zaporu je spet začel intenzivno pisati pesmi. Po nekaj tednih so ga spustili domov, in ker se tam ni počutil varnega, je najprej odšel k stricu v Rezano pri Gomilskem, nato pa k prijateljem v Letuš.



Skupina Slovencev na poti v Međurećje, januar 1941 (Kajuh je v zadnji vrsti, s stisnjeno pestjo)



Gestapovski zapori v Šmartnem pri Slovenj Gradcu

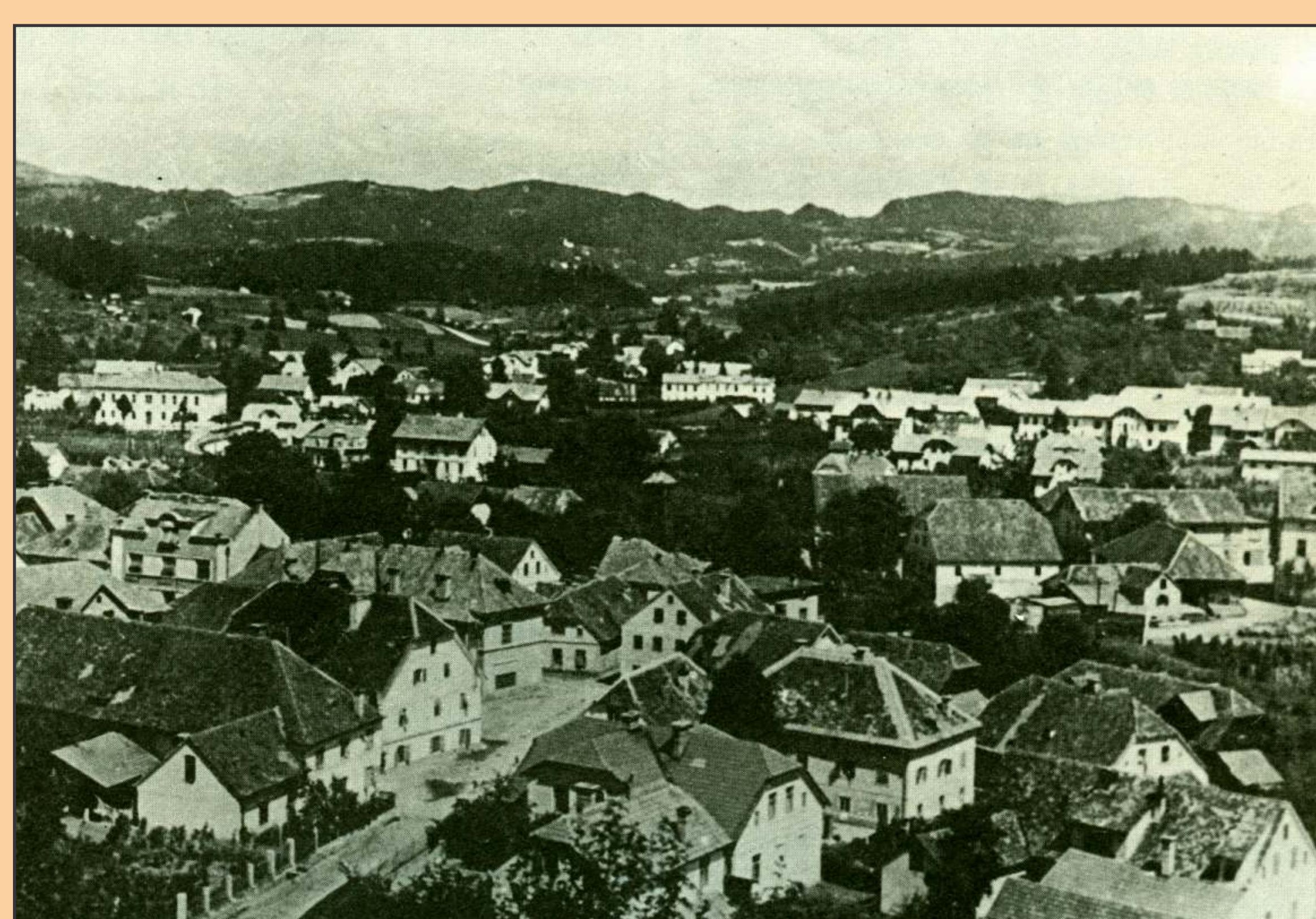
Iz Medurećja II

*Zunaj je bajen večer,
v mlakah se luna blešči,
reka šumljaje v dolino polzi,
v dolgih, lesenih barakah je mir.*

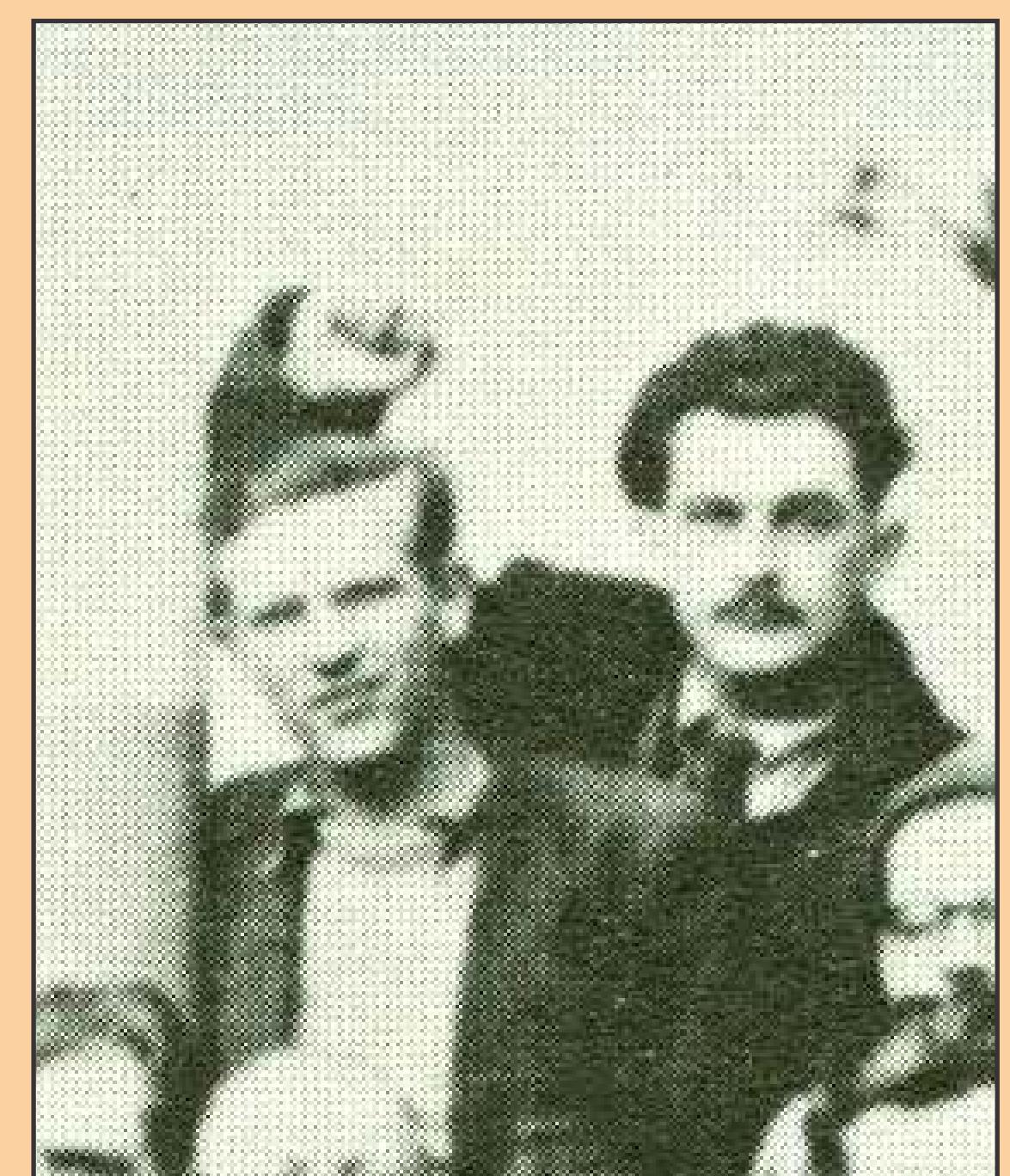
*Vsak se pomaknil je k luči in piše:
materi sin, ki ji z doma premlad je odšel,
ženi delavec, ki z rova je semkaj prišel,
sveča pa čudne podobe po stenah si riše.*

Drobna pesem

*Jaz sem
droben, droben list,
ki drevo
mu daje hrano.
To drevo
iz zemlje rase,
zemlja
pa je vir življenja,
in življenje
vir človeštva,
in človeštvo,
to je hrast,
ki človeku
daje rast*



Šoštanj v Kajuhovih gimnazijskih letih



Kajuh (na desni) leta 1941

The image shows the front page of the newspaper 'JUTRO' (Ljutro) from Ljubljana, dated Monday, April 7, 1941. The masthead includes the publisher information (Upravništvo Ljubljana, Knezjačka 8, tel. 7122, 8128, 8129), the price (Cena 2 Dinar), and the address (Ljubljana, Bežigrad, Šubičeva ul. 1, Tel. 3482 in 3483). The main title 'JUTRO' is in large, bold, capital letters, followed by 'PONEDELJSKA IZDAJA'. Below it is the headline 'Nemčija napadla Jugoslavijo' (Germany invaded Yugoslavia). A short summary below states that the command of the Ljubljana divisional area announced the news on April 6. The text at the bottom discusses the German invasion from April 4.

Novica o nemškem napadu na Jugoslavijo



Platzerjev kozolec v Šoštanju, kamor se je zatekel ranjeni Kajuh